OGLAŠAJTE V NAJBOLJŠEM SLOVENSKEM ČASOPISU V OHIJU
★
Izvršujemo vsakovrstne tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN THE BEST SLOVENE NEWSPAPER OF OHIO
★
Commercial Printing of All Kinds

VOL. XXXII. — LETO XXXII. CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), NOVEMBER 10, 1949 ŠTEVILKA (NUMBER) 221

NOV GROB

LUDWIG CELHAR

Kakor smo včeraj poročali, je v torek popoldne ponesreči utonil Ludwig Celhar, 2 in pol leta star sinček Ludwig in Nettie Celhar, ki vodita gostilno Nettie's Cafe na E. 185 St. Poleg žalujočih staršev zapušča šest tednov staro sestrico Susan. Pogreb se vrši v petek popoldne ob 1:45 uri iz Svetkovega pogrebnega zavoda, 478 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete in nato na pokopališče Calvary.

Domače vesti

Filmi v knjižnici

V prostorih javne knjižnice Norwood podružnice se bo v torek zvečer ob 7:30 uri kazalo drugo serijo slik. Vstopnina je prosta vsem in otrokom se dovoli vstop v spremstvu odraslih.

Iz bolnišnice

Mala Margaret Koss, 11 mesecev stara hčerka Mr. in Mrs. Frank J. Koss iz 18104 Neff Rd., je bila prepeljana domov iz City bolnišnice, kjer se je nahajala dva meseca in pol po napadu polio. Zdravje se ji počasi vrača.

Naši lovci

V Pennsylvanijo so se podali na lov na zajce naši lovci Anton Baraga, Joseph Pozelnik in Joe Kern. Obljubili so, da bodo ujeli in prevažali srnjaka za Cirila Kunstelna, da ne bo prišel pozneje, ko bo lov na srnjake odprt, praznih rok domov. Mnogo sreče!

Na operaciji

Mrs. Rose Sterbank iz Berwind St., St. Marys, Pa., se nahaja v ondotni Kaul Memorial bolnišnici, kjer se je morala podvreči operaciji. Mrs. Sterbank je hči Mr. in Mrs. Frank Ivančič iz 1241 E. 61 St. Želimo ji, da bi se ji ljubo zdravje čim preje vrnilo!

Koncert "Zarje"

Kot običajno, se tudi letos vrši jesenski koncert pevskega zbora "Zarja" na Zahvalni dan, 24. nov., v avditoriju SND na St. Clair Ave. Pričetek bo ob 4. popoldne. Vstopnice se dobe v predprodaji pri pevcih in pevkah Zarje ter v starem poslopju SND. Cene vstopnicam so v predprodaji nekoliko nižje.

Išče strica in teto

Mrs. Amalija Božeglav, 1125 E. 60 St., je prejela pismo od Vladimirja Razem, ki jo prosi, da bi poizvedela za naslov njegovega strica Jožefa Razem in tete Ančka Zlobec iz Ponikve. Če sama to čitata ali pa če kdo ve za njiju naslov, je prošen, da sporoči na naslov: Vladimir Razem, SS Telde United Fruit Co., 1026 Annunication St., New Orleans, La.

JESSUP BO PROUČEVAL ZADEVE KITAJSKE

LAKE SUCCESS, N. Y., 8. nov.—Obveščeni krogi so danes izjavili, da se bo ameriški delegat pri Združenih narodih Philip C. Jessup kmalu podal na potovanje po Daljnem vzhodu in ob tej priliki obiskal tudi komunistično Kitajsko.

Vojno hujskanje napadeno na proslavi revolucije v Moskvi

MOSKVA, 8. nov.—Ogromna množica en milijon moskovskih mož, žena in otrok se je včeraj udeležila parade, ki je bila prirejena na Rdečem trgu v znak proslave 32-obletnice oktobrske revolucije.

Glavni govornik na proslavi je bil maršal Aleksander Vasiljevski, ki je v svojem dnevnem povelju izjavil, da sovjetsko ljudstvo in oborožene sile z "zaupanjem napredujejo v komunizem, zavedajoč se obenem nevarnosti nove vojne, ki jo odprto pripravljajo imperialisti v Zedinjene države in Angliji, ki stojita na čelu mednarodne reakcije."

Na proslavi so sodelovale tudi vojaške sile in letalstvo. Toda zunanji opazovalci pravijo, da se vojaško stran ni toliko poudarilo kot ob priliki lanske proslave. Nad Moskvo so z veliko naglico leteli le novejši modeli vojaških jet letal in bombnikov.

Povorka Moskovčanov se je pet ur pomikala čez Rdeči trg. Na tisoče in tisoče zastav, znakov in napisov je plapolalo nad glavami množice. Udeležniki pa so nosili tudi ogromne slike Stalina, Lenina in ostalih članov sovjetskega politibiroa, kakor tudi slike voditelja kitajskih komunistov Mao Tze-tunga, češkoslovaškega predsednika Gottwalda, poljskega predsednika Beiruta, vzhodno-nemškega komunističnega voditelja Piecka ter voditeljev Bolgarije, Madžarske, Romunije, Albanije in Koreje.

Na rdeči granitni platformi Leninovega mauzoleja tudi letos ni bilo Stalina. Navzoči so bili Molotov, Malenkov, Beria, Bulganin, Vorošilov in drugi visoki uradniki.

Ko je 1,500 mož broječa vojaška godba odigrala sovjetsko himno, je maršal Vasiljevski v kratkem govoru opozoril, da "imperialisti" skušajo sprožiti novo vojno.

"Oborožene sile Sovjetske zveze, ki so izvojevale svetovno zgodovinsko zmago, ne pozabljajo na svojo osnovno nalogo—da budno čuvajo varnost in delo našega ljudstva," je med ostalim izjavil Vasiljevski.

Časopisi napadajo "zbor ameriških generalov

Moskovski časopisi so včeraj izšli v posebnih izdajah na šest strani. V celoti so objavili govor zastopnika ministrskega predsednika Malenkova, ki je predvčerajšnjim viharno napadel vojne hujskače.

"Izvestije" so v posebnem članku napadle "zbor generalov" v Zedinenih državah, ki da se samo prepirajo, na kakšen način bi se dalo pobiti več Rusov. V zvezi z zaslišavanjem pred kongresnim odborom za oborožene sile, "Izvestije" pišejo:

"Na ta način se je seja odbora, ki snuje umor, nadaljevala s civiliziranimi divjaki, ki so vihteli atomsko bombo. Danes sodijo komunistom. Jutri bodo zažigali knjige. Mi se ne bojimo rumene megle, ki se dviga nad Ameriko. Nobene sila nas ne more ustaviti in ne našega gibanja v korist onega, kar mi označamo s svetlo besedo—komunizem.

"Ameriko je obvila tema. V nočeh ima ljudstvo te dežele nemirno spanje. Ninče ne ve, kaj ga čaka jutri. Vsako jutro se dvigne s skrbjo in se boji odpreti časopis. S strani časopisa skače in vpije strašna bojazen pred brezposelnostjo. Termometri Stock Exchangea kažejo, kako žila dežele utriplje. Koščena roka krize trka na vsaka vrata."

"Izvestije" dalje pišejo, da vojaški voditelji Zedinjenih držav razmotrivajo "z učinkovitostjo trgovcev," o najboljšem načinu za morjenje Rusov.

"Že vidijo naša pogorela bivališča, naša mrtva polja. Pripravljeni so, da našo kri distilirajo v dolarje."

Časopis v svojem viharnem napadu omenja tudi generala Georgea C. Marshalla, ki da ni nikakršen "heroj, pač pa burkež." Za gen. Eisenhowerja pa da je "stari vojni hujskač, ki je pripravljen zbrati vse dežele za ameriško verižno tolpo." Kar pa se obrambnega tajnika Louisa Johnsona tiče, "Izvestije" pravijo, da je "že pokazal prve znake Forrestalove bolezni."

Proslava se je nodoljevala dolgo v noč

Proslava 32. obletnice velike ruske revolucije se je nadaljevala pozno v noč, ko je Moskva bila osvetljena z milijoni raznobarvnih luči. Na stotisoče državljanov je plesalo po ulicah in motrilo 15,000 umetnikov. Proslava se je začela predvčeraj, končala pa se bo danes zvečer. To so tri-dnevni prazniki, kakršnih sovjetska ljudstvo še ni imelo po vojni.

Ogromna centralna trgovina Mostorg je za to priliko preskrbela nenavadno mnogo živeža in blaga. Trgovino obiskuje dnevno povprečno 120,000 ljudi. Razstavljenega blaga pa je v vrednosti več kot 50,000,000 rubljev.

Samo včeraj je v 7,808 moskovskih kioskih bilo prodano 3,000,000 sendvičev, 800,000 hrenovk in 500,000 paketov sladščic za otroke.

*

200,000 Bolgarov na proslavi v Sofiji

SOFIJA, 8. nov. — Več kot 200,000 Bolgarov je danes vzklikajoč Stalinu paradiralo mimo mauzoleja, kjer leži truplo bivšega bolgarskega voditelja Georgi Dimitrova.

*

Proslava v Rumuniji

BUKAREŠTA, 8. nov.—Okrog 200,000 ljudi se je udeležilo včerajšnje proslave 32. obletnice sovjetske revolucije.

Zunanja ministrka Ana Pauker je bila glavna govornica. Med ostalim je rekla, da je v "Rumuniji svoboda za vsakega, z izjemo za vohune, lakaje zunanjih imperialistov in za one, ki želijo svojo svobodo izkoristiti, da bi kmetom ponovno odvzeli zemljo, okradli delavce in zopet prodali našo deželo zunanjim imperialistom."

JUGOSLAVIJA ZVIŠALA PROIZVODNJO BOMBAŽA

FRANKFURT, 7. nov.—Jugoslovanska časnikarska agencija Tanjug je danes naznanila, da je proizvodnja bombaža bila zvišana v Jugoslaviji tako, da bo krila 14 odstotkov domače potrebe.

U. S. STEEL CORP. SE JE DANES ZAČELA POGAJATI ZA PENZIJE

PITTSBURGH, 10. nov. —Največja jeklarska korporacija v deželi, U.S. Steel Corp., je danes poslala svoje predstavnike na pogajanje s predstavniki CIO unije United Steelworkers.

Naznanilo o sklepu korporacije je bilo podano že včeraj.

U. S. Steel korporacija se je najodločnejše zoperstavljala zahtevam unije za penzije in zavarovalne programe, toda sporazum z ostalimi jeklarskimi družbami jo je končno prisilil, da se je vdala.

Vsi doslej podpisani kontrakti predvidevajo mesečne penzije od $100 za delavce stare nad 65 let in s 25 let službe. Pričakuje se, da bo tudi U. S. Steel Corp. pristala na podoben kontrakt.

POLJSKI AMBASADOR O MARŠALU ROKOSOVSKEM

WASHINGTON, 8. nov. — Poljski ambasador v Washingtonu Jožef Wineiwicz je danes objavil sledečo izjavo o imenovanju bivšega sovjetskega maršala Rokosovskega za obrambnega ministra Poljske:

"Vsi v Poljski poznajo in spoštujejo maršala Rokosovskega. Boril se je za osvoboditev naše dežele in je živel med nami. Ker je po narodnosti Poljak in gladko govori poljski, je večkrat ob posebnih prilikah govoril našemu ljudstvu. Poljsko javno mnenje pozdravlja njegovo imenovanje na visok poljski položaj — potem ko je bil odslovljen iz sovjetske armade in državljanstva — kot izraz bratskih odnošajev med Poljsko in Sovjetsko zvezo. Smatramo, da je to imenovanje važen korak k zvišanju varnosti naše dežele, nedotakljivosti naših mej in našega zaupanja v trajni mir."

MOŽ VZTRAJNO DVORI NEUSMILJENI VDOVI

ALTOONA, Pa., 8. nov.—Neka tukajšnja vdova ima skrivnostnega občudovalca, ki ji brez uspeha vsak dan pošilja nešteto daril. Vdova jih kratkomalo zavrača.

Samo zadnji teden je neznani mož poslal svoji izvoljenki sledeče darove:

Dva zaboja pive, 30 zabojev mehke pijače, 500 kolačov, 50 tort, za $136 čokolade, več šopkov rož in nekaj galonov sladoleda. Vse darove je krepostna vdova zavrgla in obvestila policijo, naj temu dvorjenju stori konec.

AKTIVNOSTI KITAJSKIH KOMUNISTOV V AMERIKI

WASHINGTON, 9. nov.—Federalni agentje so začeli preiskovati aktivnosti kitajskih komunistov in njihovih simpatičarjev, ki živijo v Zedinjenih državah.

Uradniki so naznanili, da se bo kitajske priseljence, ki še niso naturalizirani ali pa se v deželi nahajajo začasno, deportiralo, če bo ugotovljeno, da se ukvarjajo s komunističnimi aktivnostmi. Glavne aktivnosti kitajskih komunistov v Zedinjenih državah so baje osredotočene na propagandne napore, da bi Zedinjene države priznale novo kitajsko ljudsko republiko in navezale diplomatične stike z vlado v Peipingu.

Lewis je dal premogarjem navodila, naj se do 30. nov. vrnejo na delo

CHICAGO, 9. nov.—Predsednik United Mine Workers unije John L. Lewis je danes dal navodila 380,000 stavkujočim premogarjem, naj se do 30. novembra vrnejo na delo.

Premogarji so bili obveščeni o sklepu po sestanku 200 članov UMW odbora. Toda Lewis je dal vedeti, da bo stavka obnovljena po 30. novembru, če do takrat ne bo sklenjen sporazum z lastniki premogovnikov. Glede samega sklepa za vrnitev na delo, pa je Lewis izjavil, da je bil storjen "kot izraz dobre volje, da se prispeva udobnosti javnosti.."

Ukaz premogarjem je vzbudil veliko presenečenje, kajti unija se je vedno držala principa: Brez kontrakta ni dela. Soglasno z izjavami Lewisa pa se bodo sedaj premogarji vrnili v rove pod določbami kontrakta, ki je veljal do 1. julija tekočega leta.

Preskrbite si premog za vsak slučaj, svari Lewis

Lewis je bil zelo resen, ko je po konferenci pozval v dvorano časnikarske poročevalce. Proti svoji navadi jih je vljudno pozdravil in jih obvestil o sklepu,, toda o njem ni hotel podati nobenih daljnih izjav. Rekel je, da se bodo do 30. novembra vršile konference, toda kar se tiče povabil vladnega posredovalca Cyrusa S. Chinga, da pride v Washington, je izjavil, da tega povabila še ni prejel.

(Ching je povabil Lewisa na konferenco s predstavniki premogovnih družb).

Lewis je posvaril, da bi si privatni lastniki stanovanj in javne ustanove morale preskrbeti potrebne zaloge premoga, ki bi jim zadostovale v slučaju, "da lastniki premogovnikov ne bi zavrgli svoje stališče prezirljive nadutosti." S tem je dal vedeti, da bodo premogarji po 30. novembru zopet zastavkali, če med tem časom ne bo sklenjen sporazum.

Predsednik unije premogarjev je posebno trpko napadel lastnike premogovnikov, ki da trošijo velike vsote denarja, da bi potom javnega oglašanja širili neresnične in zavajalne izjave.

"Oni so se zarotili, da bodo pohabili in uničili dobrodelni sklad delavcev z lažmi in zvijačami. Padli so tako nizko, da so začeli obrekovati in omalovaževati prispevke premogarjev naši državni ekonomiji; začeli so se ukvarjati z grajajočimi in zahrbtimi intrigami skupaj s finančnimi in političnimi sovražniki ameriškega delavstva.

"Prikrivali so in zatajevali ogromne dobičke pri kopanju in razdelitvi premoga, katere dobičke so dobili iz mošenj ameriških odjemalcev," je izjavil Lewis.

Premogarji se bodo verjetno vrnili na delo še nocoj.

Nekaj končnih volilnih rezultatov

Včeraj smo objavili delne in nepopolne rezultate predvčerajšnjih volitev. Končni rezultati sicer niso vplivali na splošni izid, kar se tiče posameznih kandidatov, toda čitatelje bo mogoče zanimalo, koliko so posamezni kandidatje dobili glasov. Tu je nekaj podatkov:

Župan Thomas A. Burke je dobil vkupno 158,198 glasov, njegov republikanski protikandidat Franklin A. Polk pa 78,211.

V 23 vardi je kouncilman Edward Kovačič dobil 5,769 glasov, Frank Mervar pa 897.

V 32. vardi je John A. Fakult s 5,306 glasov premagal dosedanjega kouncilmana Antona Vehovca, ki je dobil 3,616 glasov.

Za šolski odbor je največ glasov dobil Alfred A. Benesch in sicer 138,549, najmanj pa Anthony Krchmarek, za katerega je bilo oddanih 56,926 glasov.

Predloga za podaljšanje termina županu in kouncilmenom od dveh na štiri leta je bila poražena z 120,237 proti 61,231 glasovom.

Predloga za svobodno prodajo oleomargarina je dobila 251,924 glasov, proti predlogi pa je bilo oddanih 91,134 glasov.

Za spremembo glasovnice Ohia je bilo oddanih 187,889 glasov, proti pa 104,874.

Komisija za čarter je dobila 154,678 glasov, proti pa je glasovalo 97,060 glasov. Izvoljeni so bili tudi člani komisije, za katere je vkupno bilo 30 kandidatov. Od teh je izvoljenih 15, ki so dobili največ glasov. Največ glasov je dobil James M. Carney in sicer 123,391, najmanj pa James Debevec, 45,528.

*

Ali je bila potrebna Debevčeva komedija?

Včeraj je A. D. v svojem poročilu omenila, da je "Enakopravnost" ob kandidata, ker je v 32. vardi zmagal John A. Fakult. Kako je s to zadevo, bomo za razvedrilo in kratek čas čitateljem pojasnili prihodnji teden.

Za sedaj želimo to opazko vrniti A. D. skupaj z obrestmi.

Znano je, da je urednik A. D. kandidiral za člana Komisije za okrajni čarter. V včerajšnjem poročilu je A. D. mimogrede omenila:

"Naš urednik Debevec, kakor kaže, ne bo izvoljen . . ."

Žalostno dejstvo je, da včeraj ni samo kazalo, da Debevec ne bo izvoljen, pač pa je tudi "kazalo," da bo Debevec od vseh 30 kandidatov na *zadnjem mestu*, kar pomeni, da bo strahovito pogorel. To se je tudi zgodilo.

Now, ali smo volilci slovenskega porekla zaslužili, da se pred splošno javnostjo postavimo s takšnim kandidatom, ki je celo dobil blizu 11 tisoč *manj* glasov kot pa jih je za Šolski odbor dobil predsednik cuyahoške komunistične stranke? O tej zadevi pišite, Mr. Debevec!

STARA KORENINA

DUARTE, Cal., 8. nov.—Tukaj je danes umrl 106 let star Michael Levitt. Po poreklu je bil Rus, ameriško državljanstvo pa je dobil, ko je bil star 98 let.

RUSIJA JE ZADOVOLJNA

MOSKVA, 8. nov. Številni zunanji opazovalci, ki so prisostvovali proslavi 32-letnice sovjetske revolucije, so danes prišli do prepričanja, da je Sovjetska zveza zadovoljna s svojimi sedanjimi mejami, da sovjetski voditelji z zaupanjem gledajo v bodočnost in da je manj izgledov za novo vojno, kakor pa jih je bilo pred enim letom.

NE ŽVEČITE TOBAK; LAHKO DOBITE RAKA, PRAVI PROFESOR

MIAMI BEACH, Fla., 8. nov. —Profesor kirurgije na Columbia univerzi v New Yorku dr. Arthur B. Stout, je danes opozoril, da osebe, ki žvečijo tobak, lahko dobijo raka v ustih. Na konvenciji društva za rak je profesor rekel, da je pretirana raba žvečilnega tobaka eden od glavnih vzrokov raka.

"Ljudje, ki imajo skoro vedno v ustih čik tobaka, večkrat dobijo rak na istem mestu," je rekel dr. Stout.

"BORBA" O POMOČI GRŠKIM GERILCEM

BEOGRAD, 7. nov. — Beograjska "Borba" je danes objavila poročilo o pomoči, ki so jo dobili grški gerilci in grški begunčki v Jugoslaviji. Soglasno s poročilom je bilo pomagano 6,317 ranjenim gerilcem, medtem ko je 11,000 begunčkov iz Grčije našlo zavetje v jugoslovanskih domovih.

"Borba" poroča, da se je za ranjene grške gerilce potrošilo 80,000,000 dinarjev (okrog $1,600,000), jugoslovanski Rdeči križ pa je za grške otroke porabil nadaljnih 66,000,000 dinarjev (okrog $1,320,000).

NEVIHTA ZAHTEVALA 779 ŽIVLJENJ

MANILA, Filipini, 8. nov.—Filipinski Rdeči križ je danes naznanil, da je 500 oseb, ki so zginile v tropski nevihti zadnji teden, verjetno mrtvih. S tem se je število žrtev zvišalo na 779.

KONFERENCA TREH ZUNANJIH MINISTROV

PARIZ, 9. nov.—Danes se je v Parizu začela dvodnevna konferenca zunanjih ministrov Zedinjenih držav, Anglije in Francije. Zunanji ministri bodo razmotrivali o vprašanju Nemčije, Japonske, Kitajske in Jugoslavije. Poročila o sklepih konference verjetno ne bodo objavljena.

78 LET STAR MORNAR JE OČE DVOJČKOV

RIMINI, Italija, 9. nov.—Mornar Alessandro Mancini, ki je star 78 let, je danes postal oče dvojčkov, ki jih je rodila njegova 37 let stara žena.

Vile rojenice

Prošli petek so se zglasile vile rojenice pri Mr. in Mrs. Louis M. Lindič, 6828 Consul Ave., in jima pustili v spomin zalo hčerkico-prvorojenko. Dekliško ime matere je bilo Mary Zehner, ter je hči Mrs. Mary Zehner iz 1016 E. 72 St., ki je postala sedaj tretjič stara mama; srečni oče je pa sin Mr. in Mrs. Louis Lindic iz 3610 E. 81 St., ki sta postala šestič stari oče in stara mama. — Čestitamo!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

H KORENINAM PREDSODKOV

Milijoni obiskovalcev gledališč so med tem gotovo že opazili, da so se nekatere velikih družb iznebile strahu in proizvajajo filme, kateri zrcalijo predsodke, ki vznemirjajo človeške odnošaje v mnogih delih Združenih držav.—Lani so "Crossfire" in "Gentleman's Agreement" jasno pokazali posledice verskih predsodkov napram onemu, ki jih izrablja in napram onemu, kateremu so namenjeni.—Letos so "Home of the Brave" in "Lost Boundaries" ter "Pinky" pokazali na razne načine žalosten položaj, v katerem se nahajajo nekateri Amerikanci le za to ker so črnci.

Za navedene filme je odbral Hollywood najboljše pisatelje, igralce in tehnike ter so želi ljudsko priznanje. Vendar jih je pa treba grajati—niso namreč pokazali verskih in plemenskih predsodkov tako kot jih vsakdanji Amerikanci razumejo. Pokazali so le izvanredne slučaje.

Te graje pa ne zasluži nov film "Prejudice," katerega so videli pred kratkim (predno ga je splošna javnost videla) zastopniki verskih izpovedanj, skupine črncev in državljanskih, vzgojnih, delavskih in socijalnih organizacij v stotini mest preko Združenih Držav. Kar se dogaja v "Prejudice," bi se moglo dogoditi najbližjemu sosedu v vsaki povprečni ameriški občini. Nje glavni junak, Joe Hanson, je pa povprečen ameriški obrtnik ter sin priseljencev. Joe Hanson-a, skandinavskega pokoljenja, je vzgojil očepriseljenec na napačni strani železniških tračnic. Izkušnja ga je pa izučila, da žive na zemlji vsakovrstni ljudje. Ko dospe v novo mesto, da prevzame tam delo vodje v novi tovarni se mu zdi, da je prost predsodkov napram ljudem, kojih ozadje se razlikuje od njegovega. Pa, je li res prost?

V tovarni ima za pomočnika Al Green-a, začasno zaposlenega, ki je tudi sosed in postane kmalu prijatelj. Ko izve Joe, da je Al Green Jud, mu za to ni mar dokler ne iznajde Al novega načina za izboljšanje pridelovanja v tovarni. Načrt je dober, gospodarju vgaja. Joe pa, jezen ker ni sam zamislil izboljšanja, noče priznati zmožnosti svojega podložnega. In kmalu da izraza pripombam kot "Kaj se pač more pričakovati od Juda? Ti hočejo vedno v ospredje." Ko pride čas, da odloči gospodar, da li ostane Al za stalno, svetuje Al, sedaj že žrtev predsodkov, katerih je mislil, da je prost, da se ga prestavi v drugo tovarno.

Ker se je proizvedlo "Prejudice" pod pokroviteljstvom Protestant Film Council-a in Anti-Defamation League of B'nai B'rith-a, ima povest resen namen: pomagati skuša ljudem z dobro voljo—kar pomeni večino Amerikancev—razumeti svoje predsodke, kako so se jih navzeli in kako so se jih iznebili. In to vrši s tem, da predstavlja predsodke kot naravno in versko vprašanje.

Joe pride do razumevanja s pomočjo duhovna, ki mu pokliče v spomin, da je igral "zamazan Jud" v soseščini žogo bolje kot on, da se mu je branilo igrati z "Lahi" in da je čul nekoč osebo reči: "Nikdar ne bom rekel črnki "gospo." V poznejšem življenju ter v gotovih okoliščinah morejo taki otroški doživljaji, akoravno jih je spomin zakopal, vplivati na značaj in delovanje ljudi, ki, kot Joe, žele v prvi vrsti delovali nepristransko napram tovarišem. Ko je Joe to uvidel se je podal zopet v pisarno in prosil gospodarja, da namesti Al-a stalno v tovarni.

O "Prejudice" se je že na široko razpravljalo v igralskih magazinih in drugih časopisih. "Hollywood Reporter" je nazivlje "navduševalno in izzivajoče." "Variety (Hollywood) izjavlja, da je glasbeni del "na visokem stališču." V šolah, cerkvah itd. ga bo predstavljala Religious Films Association potom 16 mm filma, v vsakdanjih gledališčih pa Motion Picture Sales Corporation.

—Common Council

ZAGREBŠKI VELESEJEM

Zagreb je bil v zadnji polovici oktobra—v dneh svojega velemeseca septembra in v začetku sejma zares velikansko shajališče domačih in tujih ljudi. Iz vseh krajev širne Jugoslavije, posebno pa še iz Slovenije, a tudi iz bližnjega Kopra in Trsta so se neprestano vlivale nove množice obiskovalcev obojega spola in vseh starosti na sijajno urejeno sejmišče. Pa tudi inozemcev je prišlo tjakaj v velikem številu.

Letošnji velesejem v Zagrebu je bil v gospodarskem oziru sijajen odraz gospodarskega napredka cele države, a neustrošenim graditeljem vsega jugoslovanskega gospodarstva pa je vlil nove moči za nadčloveška prizadevanja v ustvarjanju nove Jugoslavije. Že na primeroma kratki poti od Sežane do Zagreba se jasno kaže, da se mora nova Jugoslavija graditi na ruševinah in razvalinah zadnje svetovne vojne.

V ljubljanskem parku Tivoliju ti kaže železniška razstava ob stoletnici prvih železniških prog v območju jugoslovanske države najnovejša železniška vozila. V Sežani je železniška postaja povečana in pod vasjo za progo Sežana-Dutovlje narejen predor. Pri Borovnici je v živo skalo vsekana železniška proga namesto porušenega viadukta. Ob progah je opaziti tudi dosti novih postaj in novih skladišč, nov most pri Zidanem mostu, pred zagrebško postajo veliko delavnico za obnovo železniških konstrukcij, veliko zagrebško skladišče itd. Vse to dopoveduje Jugoslovanom in vsemu svetu dovolj jasno in prepričevalno, da se Jugoslavija obnavlja na vojnih razvalinah in njeno gospodarstvo gradi po novih idejah in novemu sistemu.

Zagrebški velesejem je imel po svojem zasnutku dva glavna namena. Bil naj bi dostojen in pošten pregled doseženih uspehov v silnih prizadevanjih jugoslovanskih narodov za gospodarsko zgraditev, a obenem pa tudi primeren stik z zunanjim trgovskim svetom za potrebno in koristno izmenjavo blaga. In v obeh teh namenih je ta razstava popolnoma uspela.

Pri otvoritvi tega velesejma je govoril jugoslovanski minister za zunanjo trgovino ter med drugim dejal, da mora ta velesejem v prvi vrsti pokazati jugoslovanskim ljudem in tujcem, kaj more ustvarjati nova Jugoslavija, kaj lahko ustvari majhni narod, če je osvobojen izkoriščanja in če se zaveda, da dela zase in za svojo boljšo bodočnost.

Ljudje izven meja Jugoslavije pa lahko rečejo še več: V njih je zagrebški semenj utrdil vero v novo Jugoslavijo, v njeno pravično stvar in njeno pravično borbo, v zmago njenega socializma.

Jugoslavija lahko primerja svoje dosedanje uspehe najmanj z 12 tujimi državami iz zapadne in severne Evrope. Njihovi izdelki, posebno pa njihni precizni stroji so vzbujali na tem velesejmu docela upravičeno pozornost. Ali te države niso začetnice v svojih industrijah. Jugoslavija se je pa lotila svoje industrializacije šele po osvoboditvi na podrtijah in razvalinah, medtem ko se tiste države ukvarjajo v svojih industrijah že desetletja.

Jugoslovanske domače turbine, avtomobili, bagri, orodni stroji, traktorji, tekstilno blago, izdelki živilske industrije, lesni izdelki itd. vzbujejo vsakemu obiskovalcu iz domačih krajev upanje na lepšo, srečnejšo bodočnost, a tujcu pa, ki je prišel na ta velesejem s pošteno mislijo, veliko občudovanje.

Ko greš od paviljona do paviljona in si vse razstavljene stvari v njih prav natanko ogleduješ, se uveriš, da so že uspehi lahke industrije veliki. Domala vse te reči so seve enostavne, priproste in samoumevne, toda vse so morali poprej Jugoslovani uvažati ali pa ostati brez njih. No, sedaj je tistega uvažanja konec in izdelujejo jih sami. V široki lopi so bili razstavljeni kmetijski stroji, ki so vzbujali veliko občudovanje. Največjo pozornost pa so vzbujali prvi trije domači traktorji.

Vsekakor se tudi ne moreš izogniti paviljona jugoslovanske težke industrije. Tu so se videle velikanske Peltonove in Francisove turbine, izdelane v Litostroju pri Ljubljani. Tu je bilo videti tudi drugi generator za Mariborski otok in ogromni stabilni parni stroj, ki ga je izdelala zagrebška tovarna parnih strojev. Zadaj za paviljonom je bil ogromen bager za kopanje premoga. Vsekakor je bil vsak opazovalec uverjen, da so te stvari velikanskega pomena za bodoči razvoj jugoslovanskega gospodarstva.

Na razstavi je bilo videti tudi bogastvo jugoslovanskih rud. Tudi zlato in srebro je dobiti v Jugoslaviji, kjer ju ne more tuji kapitalizem izkoriščati.

Bogata je bila razstava tudi jugoslovanskega gozdarstva in lesne industrije. Žge se oglje, pridobiva smola, gozdna zelišča pa se uporabljaja v zdravilni industriji. Videti je bilo žičnice, motorne žage, dvigala in gozdne železnice. Videl si polizdelke in izdelke jugoslovanske lesne industrije, deske, furnirske plošče, tanin, proizvode suhe destilacije, sode, zaboje, lesno galanterijo, rezbarije, pohištvo.

Val radovednih ljudi te je seveda zanesel tudi v razstavo jugoslovanske ladjedelniške industrije. Tam si prišel tudi do doma izdelanih železniških vozov. Nato si prišel v paviljone, kjer so bili razstavljeni izdelki jugoslovanske tekstilne, usnjarske, čevljarske in živilske industrije. V istih paviljonih je bilo videti tudi lepe izdelke domače obrtne umetnosti.

Zagrebški velesejem je imel letos popolnoma nov, moderen paviljon. V njem so razstavili svoje izdelke gostje iz raznih evropskih držav: Iz Švice, Belgije, Holandije, Francije, Avstrije, Italije in Zedinjenih držav ameriških, ki so imele na ogledu nekaj prav lepih avtomobilov. V nadstropnih prostorih tega ponosnega paviljona je kazala zopet Jugoslavija svoje uspehe v poljedelstvu in zadružništvu. Pokazano je bilo poljedelstvo, sadjarstvo, vinogradništvo, živinoreja, hmeljarstvo, čebelarstvo in ribarstvo.

Omeniti je treba še jugoslovansko zdravilsko industrijo, ki je tudi zelo napredovala. Uvažanje zdravil se bo moglo kaj kmalu zelo zmanjšati, ker se doma izdeluje že cela vrsta zdravilnih pripravkov.

Posebno pozornost je vzbujalo tudi razstava na Zrinjevcu v Zagrebu. Tu je bila pokazana velika skrb jugoslovanskih vodilnih ljudi za delovnega človeka v zdravstvenem in kulturnem pogledu, skrb za mater in otroka, skrb za onemogle ljudi. Otroške oskrbovalnice (jasli), parki, cestne železnice, sindikalni domovi, ambulante in bolnišnice, knjižnice, gledališča, vse to naj pomaga delovnim ljudem v vsakem oziru. Grafikoni kažejo nove graditve, regulacijske načrte mest in vasi, graditev gospodarskih objektov itd., a številke pa pripovedujejo o tem, koliko je bilo doslej narejenega in kaj namerava ljudska uprava še napraviti za svoje ljudi—za Jugoslovane.

Zvonko Novak.

LJUBLJANSKA UNIVERZA V NOVI JUGOSLAVIJI

Vsa zgodovina slovenskega naroda je bila ena sama borba za politične, socialne in nacionalne pravice, posebno intenzivno se je vedno vršila borba za kulturne pravice. Slovenci so dobili svojo najvišjo kulturno ustanovo univerzo leta 1919, vendar so tudi odslej, ves čas njenega obstoja v predaprilski Jugoslaviji, trepetali nad njeno usodo. Akcije za njeno izpopolnitev, proti ukinitvi posameznih fakultet ter za univerzitetno knjižnico—torej za kulturne in prosvetne institucije—so v teh letih dobile značaj borbe, ne samo študentov, ampak tudi vseh demokratičnih ljudskih množic za nacionalne pravice in proti hegemonističnim težnjam protiljudskih režimov.

Po zmagoviti narodno-osvobodilni vojni, v kateri se je izvršila socialistična revolucija, so se temeljito spremenili tudi odnosi do kulturnega, znanstvenega in prosvetnega dela v državi. Prosveta, znanost, kultura so se približale ljudstvu in so po svojem bistvu postale ljudska oblast. Šele ljudska oblast v novi Jugoslaviji je z ustanovitvijo novih fakultet in razširitvijo starih, univerzo dokončno ustanovila in ji zagotovila tudi materialne pogoje za uspešno delo.

Investicijski krediti stare Jugoslavije so v dvajsetih znašali manj, kakor krediti v prvih dveh letih po osvoboditvi. Kajti industrializacija države in uvajanje planskega gospodarstva zahtevata na vseh področjih nove visoke kvalificirane kadre, ki bodo izšli iz socialistične šole. In tako so bile po osvoboditvi ustanovljene potrebne nove fakultete in akademije. Na novo so bile ustanovljene:

Ekonomska fakulteta agronomska fakulteta, visoka pedagoška šola (VPŠ), gozdarska fakulteta, ter akedemija za glasbo, akedemija za igralske umetnosti in akedemija za upodabljajočo umetnost. Na tehnični fakulteti so odprli nove oddelke in sicer: oddelek za geodezijo in melioracijo in oddelek za farmacijo, oddelek za strojništvo so pa izpopolnili.

V bivši Jugoslaviji je bila medicinska fakulteta nepopolna, imela je spočetka štiri, pozneje šest semetrov. Po osvoboditvi se študij takoj razširil na 10 semestrov. Danes ima medicinska fakulteta 17 institutov in 11 klinik. Filozofska fakulteta je od osvoboditve dalje ustanovila sedem institutov, štiri pa je iz siminarjev razširila v institute, tako da ima danes 16 institutov.

S predvidenimi krediti bodo v prvi petletki zgradili še vrsto novih univerzitetnih institutov. Veliko poslopje za rudarski oddelek je že skoraj končano v gradnji je ogromen hidrotehnični laboratorij, ki bo eden najmodernejših v Evropi, moderno poslopje za kemični oddelek ter metalurški institut.

Vrata univerze so se po osvoboditvi široko odprla mladini vseh plasti delovnega ljudstva. V Jugoslaviji lahko študira danes vsak mlad človek. Komur gmotni položaj tega ne bi dovoljeval, tistega štipendira država. Sedaj ni praktično več nobena prošnja za štependijo negativno rešena, razen če prosilec, niti po svojem gmotnem položaju, niti po svojem študijskem uspehu, štependije ne zasluži.

Študente štipendira 31 raznih ustanov zveznega in republiškega značaja. V šolskem letu 1947-48 je znašala skupna vsota republiških štependij za 10 mesecev 19,404,000 dinarjev. Štependistov je bilo od 4,122 študentov 1,257. Sem niso prištete štependije zveznega značaja. V šolskem letu 1948-49 je znašala skupna vsota republiških in zveznih štipendij za 10 mesecev 57,854,150 dinarjev, štependistov je bilo od 4,396 študentov 2,796. Naprevnejši študentje dobivajo štependije tudi med po-57,854,150 dinarjev, štipendiznaša sedaj 4,500 dinarjev, povprečna pa 2,100 dinarjev.

Če primerjamo povprečno višino štependij z izdatki za hrano in stanovanje (hrana v študentskih menzah stane 850 dinarjev mesečno, stanovanje v študentskih domovih 150 dinarjev, v privatnih stanovanjih pa od 200 do 300 dinarjev), tedaj je jasno, da vsakomur ostane dovolj za nakup študijskih pripomočkov, kakor tudi drugih življenjskih potrebščin.

Tudi za zdravstveno zaščito študentov je dobro preskrbljeno. Zdravljenje je brezplačno, študentje imajo ambulanto in lastna okrevališča na morju in na planinah, razen tega imajo študentje štependisti pravico do brezplačnega zdravljenja v vseh zdravstvenih ustanovah, ki so vse ljudska last.

Samo socalistična država more nuditi svoji študirajoči mladini take življenjske pogoje. Tega se ljudski študentje tudi v polni meri zavedajo. Vsi študentje so vključeni v ljudsko študentsko mladino, ki je del Ljudske mladine Jugoslavije. Glavni nalogi, ki jih nalaga organizacija študentom, sta požrtvovalni strokovni študij in š t u d i j marksizma-leninizma, kajti nova Jugoslavija ne rabi apolitičnih strokovnjakov, temveč nove kadre, ki bodo s pridobljenim znanjem in z neumornim delovnim poletom pomnožili vrste graditeljev socializma. Poleg individualnega študija se v zadnjih letih vedno bolj uveljavljajo študijski krožki, ki jih vodijo, ali strokovno dobro potkovani študentje, ali pa profesorski asistenti.

Na teh krožkih študentje kontrolirajo svoje znanje in si razjasnujejo probleme, ki jih sami ne bi mogli rešiti. Podobno je organiziran ideološki študij. Ideološko najbolj razgledni študentje vodijo številne ideološke krožke, v katerih manjše skupine študentov študirajo klasike marksizma-leninizma, pa tudi aktualno ideološko politiko in gospodarsko promlematiko.

Ena važnih dolžnosti ljudskega študenta je prostovoljno delo. S prostovoljnim delom dograjujejo sedaj študentje ljubljanske univerze veliko študentsko naselje pod Rožnikom. Naselje bo imelo več velikih stanovanjskih blokov, menzo, veliko dvorano za kulturno zabavne prireditve, kino dvorano in veliko športno igrišče. Študentske brigade so v počitnicah požrtvovalno sodelovale na vseh velikih mladinskih akcijah od proge Brčko-Banovići pa do Avtostrade in Novega Beograda.

Živahno se udejstvujejo študentje tudi na kulturno posvetnem in fizkulturnem polju. Študentje kulturno umetniško društvo "Toneta Tomšiča" sestavljajo Študentski pevski zbor, ki je eden najboljih pevskih zborov v državi, mnogo ne zaostaja za njim folklorn skupina, lepe uspehe pa doseza tudi dramatska sekcija in orkester. Poleg prireditev za študente prireja študentsko kulturno umetniško društvo prireditve po vsej Sloveniji, od časa do časa pa gre na turnejo tudi v druge republike. Prav tako organizira Ljudska študentska mladina strokovne in politične ideološke debatne večere in predavanja na oddelkih in fakultetih, poleg tega pa hodijo študentje kot predavatelji tudi med srednješolsko, delavsko in kmečko mladino.

Ljubljanska univerza ima svojo lastno fizkulturno društvo "Branka Ziherla," ki je doseglo do sedaj največje uspehe na meduniverzitetnem tekmovanju v zimske športu.

Študentska mladina živi v Jugoslaviji trudapolno, a vendar vedro življenje. Nova država vzgaja na svojih univerzah kulturen, ponosen, svoboden in samozavesten rod znanstvenikov, umetnikov, visokokvalificiranih strokovnih kadrov—plamtečih patriotov, graditeljev socializma.

ZNANJE SOVJETOV NA POLJU A-ENERGIJE

LAKE SUCCESS, N. Y., 8. nov.—Zastopnik sovjetskega zunanjega ministra Jacob Malik je danes na zasedanju organizacije Združenih narodov izjavil, da so si sovjetski znanstveniki pridobili ogromno znanje na polju atomske energije.

Veselica na West-Side-u

Cleveland, Ohio. — Društvo "Brooklynski Slovenci" št. 48 SDZ priredi veselico v soboto, 12. novembra v Domu zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

Vabljeni ste v s i od blizu in daleč, ker preskrbljeno bo vsega dovolj. Veselični odbor bo na mestu, da bo v s a k postrežen, godba bo pa tudi prvovrstna, namreč poznani Stan's Polka Knights.

Le pridite vsi, ker prostora je sedaj dovolj za okrepčati in tudi za plesati. Na svidenje in vas vabi

F. Hunter, tajnik.

UREDNIKOVA POŠTA

Drama 'Svet brez sovraštva'

Kot je že bilo poročano javnosti, pride igralska skupina iz Detroita, Mich, ki bo pod pokroviteljstvom društva "V boj," št. 53 SNPJ predvajala veliko dramo slovenskega naroda iz druge svetovne vojne, "Svet brez sovraštva."

Igra "Svet brez sovraštva bo podana v nedeljo 13. novembra ob 3.30 uri popoldne v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Tega dne bo društvo "V boj" proslavilo z ostalimi okoliškimi društvo 45-letni jubilej Slovenske narodne podporne jednote. Za to priliko pride med nas tudi glavni predsednik Joseph Culkar. Kot častni gost bo tudi med nami Vincent Knol, konzul jugoslovanske vlade iz Chicaga. On nam bo nekaj povedal o splošnem položaju iz naše rojstne domovine.

Detroitčani so omenjeno igro podali že večkrat v raznih mestih, kjer so naši rojaki naseljeni. Torej so nam porok, da bo igra res predvajana dobro. Ta velika drama slovenskega naroda iz druge svetovne vojne, zasluži, da jo sleherni rojak in rojakinja vidi, ker bo imel res pravi užitek od prireditve.

Društvo "V boj" si šteje v ponos, da je imelo priliko dobiti te detroitske igralce med nas, da nam bodo predvajali to globoko dramo. Zato ste vabljeni vsi, kateri ste ljubitelji naše slovenske Talije, da se tega dne udeležite te prireditve. Posebno je vabljeno članstvo SNPJ kot že povedano, da s tem proslavimo tudi 45-letnico SNPJ. Posebno je še vabljeno članstvo našega društva. Veliko vas je, ki ste si že nabavali vstopnice, ali veliko vas je, ki jih še niste. Prepričan sem, da boste prišli v nedeljo 13. novembra popoldne v dvorano k priredbi vašega društva.

Po popoldanskem programu se bo servirala okusna večerja v spodnji dvorani. Po večerji ob 8. uri se razvije ples v obeh dvoranah Slovenskega delavskega doma. V avditoriju bo igrala Sokacheva orkestra in v spodnji dvorani pa luštne polke in valčke za starejše Franky Barbič Jr.

Članstvo društva "V boj" upravičeno pričakuje velik odziv od vsega našega naroda v okolici. Društvo je v preteklosti vedno stalo ob strani naše domače slovenske kulture in prosvete med nami ter z lepimi stotaki, ki so šli v tisoče, tudi pomagalo svojim rojakom v domovini v njih osvobodilni borbi vsa ta leta. Knjige mi kažejo, da je društvo vsa ta leta našega skupnega prizadevanja prispevalo nad $2,500 samo za staro domovino, kje so pa razni drugi prispevki za razne naše domače vzdrževanje kulture, na raznih vstopnicah, oglasih itd. Zato tudi pričakujemo na to naše vljudno vabilo, velik odziv z vaše strani.

Pomnite pa, da se bo program pričel izvajati točno ob 3.30 uri popoldne. Prošeni ste, da pridete dovolj ob času in tudi, da si zasigurate sedež.

Na člane našega društva pa apeliram, da se gotovo vsi odzovete prošnji vašega odbora društva in da opozorite tudi vaše hčere in sinove, da če že ne morejo popoldne k priredbi, naj pridejo zvečer na ples.

Torej, vsa pota vodijo tega dne v dvorano Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd., k igri "Svet brez sovraštva." Na svidenje!

Joseph F. Durn,
tajnik društva "V boj," št. 53 SNPJ.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

IVO PIRKOVIČ:

BITKA ZA PLETERJE

(Nadaljevanje)

3. "Da se samostan očisti . . ."

Obroč belogardističnih postojank okoli Gorjancev so partizani začeli razbijati že dobra dva tedna po končani okupatorjevi veliki jesenski ofenzivi. V ponedeljek, 23. novembra leta 1942, sta Cankarjeva brigada in Vzhodnodolenjski odred napadla belogardiste v Sv. Križu pri Kostanjevici. Ko jim je že pretil pogin, so belogardiste rešili Italijani, ki so se v gosti megli pritihotapili iz Kostanjevice po nemški strani. Beli so uvideli, da postojanke ne bodo mogli braniti.

Komaj štiri dni kasneje napadejo partizani v družbi s XIII. hrvaško proletarsko brigado močno utrjeni Suhor, del posadke uničijo, del pa zajamejo. Tiste, ki so že enkrat prelomili partizanom dano obljubo, da ne bodo nič več služili okupatorju, postrele, prostovoljce uvrste v svoje oddelke, ostale pa pouče o zločinstvu pomaganja okupatorju, jim poberejo uniforme ter jih zapode domov. Tudi po dve uri in več so bosi in v spodnjihcah tekli po snegu čez drn in strn na svoje domove, po mnogih ta šola šola ni izmodrila.

S Suhorjem je popustil najtrdnejši steber v belogardističnem obroču okoli Gorjancev. Udarec po belih je bil kakor levja šapa po brezskrbni živali. Belogardisti so spregledali, da so njihovi načrti z Gorjanci uničeni. V vsej naglici je bela garda tedaj izpraznila Sv. Križ, iz Dobravskega gradu, Gracarjevega turna in Orehovice pa je zbežala že preje. Kar čez noč je major Novak spoznal, da sedi v Pleterjah v nevarni pasti, ki mu utegne vsak hip postati usodna, in v naglici je pospravil svoje reči. Vzela ga je noč z njegovimi sanjami o letališčih na Gorjancih, kakor se je bil iz noči vzel.

Od vsega pasu postojank je ostalo nazadnje le še nekaj nepovezanih točk, med njimi Pleterje, ki so, močno potisnjene v Gorjance, še najbolj motile svobodno življenje partizanov. Zato so partizani sklenili uničiti tudi to gnezdo okupatorjeve zaščite.

6. decembra 1942 se je pleterski prior dr. Edgar peljal na Gracarjev turn, da bi si ogledal uničeni grad. Pot mu je prestregla partizanska patrola in Jur Levičnik mu je predal "odprto pismo" svojega poveljstva. Pater prior je bral:

Predsojništvu kartuzijanskega samostana Pleterje:

V začetku novembra t. l. se je vselila v prostore Vašega samostana izdajalska in protinarodna, oborožena belogardistična banda z namenom, da bi od-tod strahovala in ubijala poštene in zavedne Slovence, ropala njihovo premoženje in požigala njihove domove. Ne glede na to, da pomeni izdajstvo že sam obstoj bele garde, katera se je zvezala na življenje in smrt s tistimi narodnimi sovražniki, ki so si napisali na svoj vojni prapor uničenje in zasužnjenje slovanskih narodov, med njimi tudi našega slovenskega naroda, se bela garda ne ustavlja niti pred domovi miru in molitve kot so Pleterje, ampak jih spreminja v gnezda izdajalcev, roparjev, ubijalcev in požigalcev. Ni zadosti, da so spremenili naše šole, cerkve in gradove v protinarodne trdnjave, odkoder prinaša gorje našemu ljudstvu. Sedaj so se v ta namen utrdili tudi v Vašem znamenitem samostanu in zgodovinsko pomembnem svetišču. Istočasno ko govorijo, da se borijo za vero, spreminjajo taka verska svetišča, kot je Vaš samostan, v najhujša satanska gnezda, v katerih kujejo peklenske zločine in katerih ni mogoče niti po človeških, niti po božjih zakonih zadosti obsoditi. Ko ugotavljamo ta dejstva, **javno izjavljamo, da odklanjamo vso odgovornost za primer, da bomo primorani uničiti tudi to trdnjavo.** Tega ne bi narekoval samo interes naše narodne vojske, marveč in predvsem življenski interesi našega ljudstva in končno tudi interes katoliške vere same.

Da se svetišče očisti bogoskrumbe in tako reši pred uničenjem, je samo v Vaših rokah, oziroma v rokah tiste visoke slovenske duhovščine s škofom Rožmanom na čelu, katera sodeluje z okupatorji in katera je odgovorna za to stanje.

Na položaju, 6. dec. 1942.

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

Osvobodilna fronta slovenskega naroda.

Prav tiste dni je poslal p. priorju pismo tudi član podokrožnega odbora, Jože Penca, ki je prav tako opozoril na nevarnost, ki preti samostanu, in p. priorja prosil, naj stori vse, kar more, da izrine belo gardo iz samostana ter obvaruje Pleterje velike škode. "Nam bo težko uničiti ta samostan", je zaključil svoje pismo, "ki nam v osvobodilni borbi toliko pomaga, toda če se beli ne izselijo, bomo v to primorani."

Toda naj nam dogodke popisuje spet p. prior:

"Prijor je poslal "odprto pismo" Osvobodilne fronte Slovenije v prepisu škofu Rožmanu v Ljubljano s prošnjo, naj se pri beli gardi zavzame, da ta čimpreje zapusti naš samostan, kamor so se belogardisti vselili v ostalem s silo in proti naši volji."

"Škof Rožman je čez nekaj časa odgovoril, da on v tej stvari ne more narediti nič, češ, da nima nobene zveze z "vodilnimi ljudmi okoli bele garde." — In vendar so beli vsak čas ponavljali, da poslušajo v vsem škofa; in vendar se je bela garda porodila na februarskem sestanku v škofiji; in vendar spravlja belo gardo na noge vrsta duhovnikov: Glavač, Wolbang, Šinkar, Šeškar, Kastelic Mavec, Babnik, Koplenik . . ., kdo bi videl konec tej procesiji? Sedaj pa škof kar čez noč nima nobenih zvez z njimi. Glejte resnicoljubnega škofa! Glejte škofa, ki se izmuzne z lažjo, ko ga kličejo, naj reši samostan!

"Prior je poslal odprto pismo tudi komandantom bele garde v Pleterjah, da ga pošljejo naprej, na svoja višja mesta, in jih prosil, naj se iz Pleterij umaknejo, kjer so tako in tako brez potrebe in koristi, ter tako rešijo Pleterje. Oni so pismo prebrali in ga poslali naprej, na višja poveljstva. Odgovor je bil: "Iz Pleterij se ne moremo umakniti, ker bi partizani to izrabili v svoje propagandne namene, kažoč na slabost bele garde."

"Sedaj je bilo priorju jasno, kaj kartuzijo Pleterje čaka . . . To je sporočil tudi konventu, da bi bili (menihi) pripravljeni."

"Za vsak slučaj je prior poslal pismo še Francu Pirkoviču in mu v njem razložil, da je storil vse, da se beli iz Pleterij umaknejo, toda da je bilo zamanj — našel ni nikakega odziva. Beli so si domišljali, da bodo mogli Pleterje proti partizanom držati. Nato je prior Pirkoviča prosil, naj stori vse, kar je v njegovi moči, da reši Pleterje; toda če je potrebno, da so Pleterje napadene, naj se zgodi tudi to . . . " Franca Pirkoviča je namreč p. prior poznal dobro še kot komandanta, pozneje pa kot komisarja Gorjanskega bataljona.

(Dalje prihodnjič)

Ali ste naročnik "Enakopravnost?" Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

ZAVAROVALNINO
proti
ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
6208 SCHADE AVE.
Pokličite:
ENdicott 0718

OBLAK MOVER
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca
JOHN OBLAKA
1146 East 61st St. HE 2730

N. J. Popovic, *Inc.*
IMA ZASTOPSTVO
Chrysler-Plymouth avtov
PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE
V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.
8116 LORAIN AVE. ME 7200
NICK POPOVIC, predsednik

Obiščite oddaljene prijatelje nocoj
s telefonskim klicem na dolgo dištanco
Sestanek potom telefonskega klica na dolgo dištanco more biti prav tako zadovoljiv kot osebni poset v soseščini. Zakaj bi izgubili stike z najboljšimi prijatelji ali sorodniki, ko je tako lahko in obenem tako zabavno jih obiskati potom telefona. In tudi tako malo stane! Poglejte na notranjo stran sprednje platnice vaše telefonske knjige za tipične dolgodistančne pristojbine.
THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

MIŠKO KRANJEC

OS ŽIVLJENJA

ROMAN

POSAMEZNIKI

(Nadaljevanje)

Šel je iz sobe in zaloputnil z durmi za seboj. Oče ni rekel ničesar, zdelo se je, da niti ni užaljen na te sinove besede. Rahlo je še vrgel pogled po Matiji in po Ani. Njegovi pobešeni brki so se zganili, nato pa se še bolj pobesili. Odložil je brez ropota žlico in se dvignil. Za trenutek je postal sredi sobe. Njegova postava, ki je bila vedno drobna, na videz slabotna kakor postava šestnajstletnega, nedoraslega fantiča, se je zdaj še bolj skrčila. Od tam se je še ozrl po njih. Videl jih je za mizo utesnjene, drugega ob drugem. Sredi njih je sedela še mati. Ta se ni ozrla po njem. In občutil je: Sam si sredi njih. Niti žena ni s teboj. Sicer bi bila rekla kakšno besedico tebi v prid. . .

"Vi," je rekel umirjeno, "delajte, kakor se zdi vam, jaz bom pa po svoje ukrenil." Pokril se je s tistim svojim majhnim klobučkom, ki ga je nosil prej za praznične prilike, zdaj ga pa je začel za vsak dan, ker drugega ni imel. Za praznike zdaj ni imel nikakega. Popravil si je ta klobuk z desnico, kakor bi iskal na svoji glavi primernega mesta, in v soju svetlobe, ki je padala skozi majhna okna, se je zdelo, da se mu oči bleščijo.

Kdor je potem šel iz sobe, je slišal, kako v njegovi delavnici poje žaga, kako se ostro zajeda v les, kakor bi bila razžaljena ta žaga in ne Marko Magdič.

*

Sredi poletja je bil v mestu nabor. Tudi Matija je prišel na vrsto. Kajpa da so ga potrdili. Bil je zrel, dovolj močan in tudi zdrav. Zdaj ni nihče jokal, ker zdaj to ni bilo nič posebnega. Saj ne pojde na fronto in to je vendar glavno. Celo ponosni so bili, da imajo potrjenega nabornika. Še preden se je vrnil iz mesta, so doma že vedeli, kako je.

Matija je ostal v družbi prijateljev v pozen popoldan. Ko se je zvečer vrnil, je bil nekoliko vinjen, kar se je videlo po hoji in po njegovem govorjenju, ko se mu je jezik prav tako opletal kakor noge.

"Na," je rekel proti očetu, ko sta se srečala. "Zdaj se vam pa ognem."

"Tako?" je prikimal oče, "dobro je to. Pa se ogni." Čez čas pa je vendar vprašal: "Kam so te pa?"

"H konjenici," je dejal zavlečeno.

"K huzarjem," je menila mati in ugajalo ji je. Vojakov sicer ni mogla videti, ker so se ji zdeli nasilni, toda huzarji so bili nekaj posebnega, vsaj bivši: imeli so modre jopiče in rdeče hlače ter črne škornje in na škornjih ostroge.

"Za koliko časa pa?" je vprašal oče dalje.

"Za dve leti," je odvrnil fant.

"Dve leti," je rekla mati in se prestrašila. Dve leti—je vendar zelo dolgo. To je le nekoliko preveč.

To leto je bilo življenje že lagodnejše. Pokazalo se je koj po žetvi. Pšenica je obilo obrodila, prav tako rž. Vse to je posejal lani Matija. In zaradi tega ga je navdajala majhna radost: zdaj bodo vendarle jedli njegov kruh.

Tri dni so mlatili. Marko, Matija, Ana in še Katico so pritegnili, ker je na štiri šlo bolje. Nekateri so se sprva nekoliko otepali s cepiči, predvsem Katica, ki takega dela še ni opravljala. Tudi Ani je cepič često padel z ročnika. A počasi so se le privadili. In zadnji dan jim je šlo že spretno in hitro, kakor najboljšim mlatcem. Oče, mati in otroci so morali odnašati slamo, da jim ne bi delala napotja. Toda, vsakteri je prišel, da bi se nekoliko poskusil na cepe. In vsakteri jo je skupil po glavi. Bodisi, da je kateri onih nalašč udaril po njegovem cepiču in je to tega ugriznilo tako, da se je poslovil, ali pa je nesreča prišla sama po sebi.

Vzdržal pa ni nobeden. Oni pa, ki so mlatili, so se potem zadovoljno smejali. Oče je vzdržal še najdalj, kakor bi se hotel postaviti. Toda ko ga je naposled na dlani nekaj začelo močno skeleti, je tudi on odložil cep. In ko so pregledali njegovo roko, so videli, da se mu je napravil v tako kratkem času krvav žulj in tudi počil. Zdaj celo za slamo ni bil dober, temveč se je, kakor hitro so mu obvezali roko, spravil nazaj v delavnico in si dejal, da to lahko že drugi opravijo.

Strnišča so preorali in posejali ajdo in proso. Drugi so tolkli grudje, ki je bilo debelo. Ajda je bila za tri dni zunaj. Začela je pokrivati zemljo, ne dolgo potem je pognala prvo cvetje in čebele so sedale na njo.

Jesen je bila lepa, bogata. Prvi obrisi so se pokazali, ko je padel za vročim poletjem prvi večji dež in razhladil zemljo. Otroci so prenehali s kopanjem, otave so zorele in kose so zvenele ob ranih jutrih. Vse, kar je bilo še zunaj, je zorelo. Ajda je že odcvetela in je kazala, da bo rodovitna. Krompir je pogledal iz zemlje, kjer je dež izpral jačlov eku.Koru zanla čza ve ibi me. Okrogel, debel se je smehljal človeku. Koruza ni bila več ze peči, listje je pričelo rdeti in rumeneti na njej.

Odcvetal je zadnji lan, in ljudje so ga pulili iz zemlje in pulili konoplje, jih zmlatili in nato namočili v vodo, jih pokrili v vodi z blatom ter jih pustili tako nekaj dni, da bodo dobre za trenje, ko se osuše.

(Dalje prihodnjič)

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

ČETRTA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Sence so se začele daljšati. Sonce se je nagibalo proti zahodu. Grigorij je predlagal, naj bi se ne razpršili, zato so jezdili korakoma vsi skupaj. Vštric njih je koračil Čumakov. Potem so zagledali na vrhu klanca voz sparoma in zavili na cesto. Prileten bradat kozak voznik je pognal konj v dir, ali streli so ga prisilili, da se je ustavil.

— Zakoljem svinjo! Bo vedel, bežati . . . — je skozi zobe zasikal Košelev, se gnal dalje in na vso moč ožigal konja z bičem.

— Ne dotikaj se ga, Saška, ne, ti pravim! — je posvaril Fomin in že od daleč zavpil: — Sprezi, ded, slišiš? Izprezi, dokler si živ!

Ne da bi poslušali jokajoče prošnje starca, so sami odpeli vprežnice, sneli s konj oprsnjake in komate in urno nadeli sedla.

— Pustite vsaj enega izmed svojih v zameno! — je jokaje moledoval starec.

— Ali bi še po zobeh kaj rad, vrag stari! — je vprašal Košelev. — Sami potrebujemo konje! Zahvali gospoda Boga, da si ostal živ . . .

Fomin in Čumakov sta sedla na čila konja. K šesterim jezdecem, ki so jih sledili za petami, so se kmalu pridružili še trije.

— Treba je pritisniti! Poženimo, fantje! — je dejal Fomin. — Če se do večera pretolčemo do krivskih tokav, potem smo rešeni . . .

Švrknil je z bičem svojega konja in zadirjal naprej. Na levi od njega je na kratkem povodcu šel drugi konj. Krvavordeče glavice tulipanov, ki so jih odbijala konjska kopita, so letale na vse strani kakor velike kaplje krvi. Grigorij, ki je jahal za Fominom, se je ozrl na to rdeče propljenje in zatisnil oči. Kdo ve zakaj se mu je zvrtelo v glavi in znana skeleča bolečina mu je zgrabila srce . .

Konji so zajemali zadnje sile. Od neprenehnega drvenja in lakote so bili utrujeni tudi ljudje. Sterljadnikov je že omahoval v sedu in sedel bel kakor platno. Zgubil je veliko krvi. Trapila sta ga žeja in slabina. Pojedel je nekaj suhega kruha, pa ga je pri priči izbruhal.

Ob somraku so ne daleč vasi Krivskega zajahali v sredo črede, vračajoče se iz stepe, poslednjič nekajkrat ustrelili po zasledovalcih in z radostjo ugotovili, da se je gonja prenehala. Devetero konjenikov je v dalji hkrati razjahalo, se očividno o nečem posvetovalo, potem pa se obrnilo nazaj.

V vasi Krivskem so pri nekem Fominu znanem kozaku prebili dva dni. Gospodar je živel premožno in jih je lepo sprejel. Konji, ki so jih postavili v temno klonico, niso sproti pospravili ovsa in so se ob koncu drugega dne temeljito odpočili od blaznega drvenja. Pri konjih so podnevi zapovrstjo stražili, spali pa vsenavzkriž v hladnem plevniku, prepreženem s pajčevinami, in so po mili volji nasičevali za vse dni stradanja, ki so jih preživeli na osredku.

Vas bi lahko zapustili že drugi dan, toda zadrževal jih je Sterljadnikov; njegova rana se je razbolela, proti jutru se je ob robovih pordečila, na večer pa je noga zatekla in bolnik je padel v nezavest. Mučila ga je žeja. Vso noč je prosil za vodo, kakor hitro se mu je vrnila zavest; pil je žejno, sila veliko. Ponoči je popil skoraj vedrico vode, vstati pa niti s tujo pomočjo ni mogel več — vsak premik mu je povzročal divjo bolečino. Mokril se je, ne da bi se dvignil od tal, in stokal brez prenehanja. Odnesli so ga v oddaljen kot plevnika, da bi ne slišali toliko stokanja, a to ni pomagalo. Ječal je včasih zelo glasno, kadar pa je omahnil v omedlevico, je v blodnjah na glas in brez zveze tulil.

Treba je bilo tudi k njemu postaviti varuha. Dajali so mu vode, mu močili razbeljeno čelo in z rokami ali čapko mašili usta, kadar je začel preveč na glas stokati ali blesti.

Ob koncu drugega dne se je zavedel in rekel, da mu je bolje.

— Kdaj pojdete dalje? — je vprašal Čumakova, ko mu je pomignil k sebi s prstom.

— Drevi.

— Jaz pojdem tudi. Ne puščajte me tukaj, za Kriščevo voljo!

— Kakšen pa si? — je potihoma rekel Fomin. — Saj še na noge ne moreš.

— Kaj — ne morem? Poglej! — Sterljadnikov se je z naporom dvignil in precej spet legel.

Obraz mu je žarel, na čelo mu je v drobnih kapljicah stopil pot.

— Vzamemo te, — je odločno rekel Čumakov. — Vzamemo, ne boj se, prosim! In solze si obriši, saj nisi baba.

— To je znoj, — je tiho pošepnil Sterljadnikov in potisnil čapko na oči . . .

— Čeprav bi te hoteli tukaj pustiti, gospodar ne bo za to. Ne boj se, Vasilij! Pozdravi se ti noga, pa se bomo še skupaj bojevali in kozačka plesali. Kaj pa ti je upadel pogum, a? Ko bi bila rana vsaj kaj nevarna, ne pa takole, igračka!

Zmeraj robati in v občevanju z drugimi zarobljeni Čumakov je povedal to tako ljubeče in s tako podkupljivo mehkimi in prisrčnimi prizvoki v glasu, da se je Grigorij začudeno ozrl po njem.

Iz vasi so odjahali malo pred dnem. Sterljadnikova so mukoma posadili v sedlo, a ni mogel sam sedeti, omahnil je zdaj na eno, zdaj na drugo stran. Čumakov je jezdil ob njem in ga objemal z desnico.

— To ti je cokla . . . Treba ga bo pustiti, — je pošepnil Fomin, ko je prišel vštric z Grigorijem, in potrto odmajal z glavo.

— Če ga dobe?

— Nu, kaj pa, naj ga mar gledamo? Kaj pa naj počnemo z njim?

Dolgo so jezdili korakoma in molčali. Čumakova je zamenjal Grigorij, potem Košelev.

Vzšlo je sonce. Zdolaj nad Donom se je že zmeraj sukljala megla, na griču pa so bile že prosojne in jasne stepne daljave, vsak trenutek je bilo čedalje bolj sinje obnebje s puhastimi oblački, ki so obždeli v zenitu.

Na travi je kakor srebern brokat ležala obilna rosa, tam pa, kjer so hodili konji, je ostajala sled kakor potoček. Samo škrjanci so barvali silno in blago tišino, razgrnjeno nod stepo.

Sterljadnikov je po taktu konjskega korakanja mlahavo opletal z glavo in tiho rekel:

— Ojme, kako je hudo!

— Molči! — mu je surovo odsekal Fomin. — Misli, da je nam kaj laže pestovati te!

V bližini Hetmanske ceste se je konjem izpod nog kakor plamen potegnila droplja. Od Piskajočega, vršečega žvižganja njenih perutnic se je moral Sterljadnikov prebuditi iz omedlevice.

— Bratci, denite me s konja . . . — je zaprosil.

Košelev in Čumakov sta ga previdno vzela iz sedla in položila na mokro travo.

— Daj no, da vsaj vidimo, kakšna je kaj noga. Tak, odpni že hlače! — je rekel Čumakov in počepnil.

Noga Sterljadnikova je bila neznansko nabrekla, do kraja, brez vsake gubice je nategnila in napolnila vso prostorno hlačnico. Noter do stegna se je koža, ki je dobila temnoličen odtenek, svetila in bila pokrita s temnimi lisami, ki so bile žametno gladke. Ravno take maroge, samo da so bile bolj svetle barve, so se pokazale tudi na temnem, globoko vdrtem trebuhu. Od rane, od rjave krvi, zasušene na hlačnici, je že udarjal ogaben, gniloben zadah in ko je Čumakov ogledoval nogo svojega prijatelja, si je zatisnil s prsti nos, se mrgodil in komaj zadrževal slabost, ki se mu je vzdigovala v grlo. Potem je pazljivo pogledal na spuščene modre trepalnice Sterljadnikova, se spogledal s Fominom in rekel:

— Podobno je, da se je prisadilo . . . Da-a-a-a . . . Slabo kaže, Vasilij Sterljadnikov . . . Skoraj bi rekel, za nič kaže! . . E, Vasja, Vasja, kako te je zdelalo . . .

Sterljadnikov je kratko in gosto dihal in ni črhnil niti besedice. Fomin in Grigorij sta razjahala kakor na povelje in od vetrne strani stopila k ranjencu. Ta je malo poležal, se oprl na roko, sedel, se ozrl po vseh s kalnimi in v svoji odločnosti strogimi očmi.

— Bratci! Usmrtite me . . . Saj nisem več za življenje . . . Ves sem se izčrpal, prav nobene sile nimam več . . .

V novič je legel na hrbet in zaprl oči. Fomin in vsi drugi so vedeli, da bo moralo priti do take prošnje in so čakali nanjo. Fomin je kratko pomignil Koleševu in se obrnil vstran, Koleševu pa je brez ugovarjanja snel puško z rame. "Streljaj!" — je prej uganil kakor zaslišal, ko se je ozrl po ustnicah Čumakova, ki je odšel proč. Toda Sterljadnikov je vnovič odprl oči in trdo rekel:

— Semle nameri, — dvignil je roko in si s prstom pokazal med oči. — Da bo precej ugasnila luč . . . Ko boste v moji vasi, povejte ženski, nu, tako in tako . . . Naj me ne čaka.

Košelev se je nekaj sumljivo dolgo ubadal z zapiračem in se motal, da je Sterljadnikov spustil veke in še lahko povedal do konca:

— Samo ženska bo ostala po meni . . . otrok nimam nič . . . Enega je rodila, pa še tistega mrtvega . . . Potlej jih ni bilo več . . .

Dva pota je Košelev dvignil puško in jo povesil in čedalje bolj bledel . . . Čumakov ga je srdito odrinil z ramo in mu iztrgal puško iz rok.

— Če ne moreš, potlej se ne lotevaj, ščene cuckasto! . . . — je hripavo kriknil, snel čapko z glave in si pogladil lase.

— Brž! — je zahteval Fomin in vtaknil nogo v streme.

Čumakov je iskal potrebne besede, počasi in tiho rekel:

— Vasilij! Zbogom in oprosti meni in vsem nam, za božjo voljo! Na onem svetu se snidemo in tamkaj nas bodo sodili . . . Tvoji ženski bomo povedali, kar si prosil. — Počakal je na odgovor, a Sterljadnikov je molčal in bledel, ker je čakal smrti. Samo vejice, ožgane od sonca, so mu podrhtevale kakor od vetra in rahlo so mu trepetali prsti na levi roki, ki so poskušali kdo ve zakaj zapeti okrušen gumb na bluzi.

Grigorij je v svojem življenju videl veliko smrti, a na to ni mogel gledati. Naglo je odšel dalje, siloma nategnil vajeti in vlekel za seboj konja. Strela je čakal s takim občutjem, kakor da bi morali njemu samemu pognati kroglo med lopatice . . . Čakal je na strel in srce je preštevalo vse sekunde; ko pa je zadaj ostro, odsekano počilo, so se mu zašibile noge in komaj je zadržal konja, ki se je vzpel na zadnje noge . . .

Kaki dve uri so jezdili molče. Šele na počivališču je Čumakov prvi zmotil molčanje. Zakril si je oči z roko in votlo rekel:

— Le pokaj vraga sem ga ustrelil? Mar bi ga popustili v stepi in si ne nalagali nepotrebnega greha na dušo. Zdaj pa mi je venomer pred očmi . . .

(Dalje prihodnjič)

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

VABILO NA

DOMAČO ZABAVO

BELOKRANJSKEGA KLUBA

v SOBOTO, 12. NOV.

v HRVAT. NAR. DOMU,

6314 St. Clair Ave.

Igra Dave Telban-Mlinar orkester

Se prijazno priporočamo rojakom za obilen poset.

GOSTILNA NAPRODAJ

D 1 in D 2 licenci

Napol okrogla bara; električni hladilnik; moderna kuhinja; sedeži za 100 oseb; turistične sobe zgoraj; lastni plin; na Euclid Ave. Zelo prometen prostor. Za nadaljne informacije pokličite

C. A. RYBAK

REALTOR

UL 1-2233 zv. PO 6727

V NAJEM SE ODDA

veliko opremljeno sobo in kuhinjo. Vse udobnosti. Pripravno za par deklet ali starejšo dvojico.

Poizve se na

1376 E. 49 ST.

ALI KAŠLJATE?

Pri nas imamo izborno zdravilo, da vam ustavi kašelj in prehlad.

MANDEL DRUG CO.

Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.

15702 Waterloo Rd. — IV 9611

FORNEZI

Nove forneze na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro vzpostavimo. Resetting stane $15; čiščenje $5. Premenimo stare forneze na olje ali plin.

CHESTER HEATING CO.

Govorimo slovensko

1193 Addison Rd., UT 1-0396

NOVICA

IMA LE TEDAJ SPLOŠNO VREDNOST KO JO IZVE JAVNOST

KADAR SE pri vaši hiši pojavi kaj novega, ki bi zanimalo vaše prijatelje in splošno javnost, sporočite tozadevno na

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.

HEnderson 5311

Novice radevolje priobčujemo brezplačno

LOVCI, pozor!

Pri nas si lahko nabavite

LICENCE ZA LOV PUŠKE IN KROGLE SRAJCE IN HLAČE

ter vse druge potrebščine.

St. Clair Hardware

LADDIE in JOE, lastnika

7014 ST. CLAIR AVE.

Imamo vsakovrstne potrebščine za dom ter železnino.

"Society načrt" vam pomaga hraniti!

Pridite. Poučite se o 3-vrstnem načrtu, ki vam bo pomagal graditi hranilno vlogo, ali pa pišite za

PROSTO KNJIŽICO

s podatki te osebne posluge.

Prosto parkanje ko ste v bančnem uradu, zadaj poslopja, 127 Public Square

Članica Federal Deposit Insurance Corporation

POSEBNOSTI V EUCLIDU

770 BABBITT RD.—prazno; 5½ sob na enemu nadstropju; zaprt porč, 2 garaži; dodatna lota na vogalu. Vse splanirano. Cena znatno znižana za hitro prodajo.

ZIDANA HIŠA. 4½ sob, stara 6 let. Cena $10,500.

KE 8360 Mrs. Peterca EV 8754

EASTLAND REALTY

Zavarovalnina

proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami

ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA

DANIEL STAKICH

AGENTURA

15813 WATERLOO RD.

KE 1934

THE JAMES CHINA CO.

3370 EAST 55th STREET, pri BROADWAY

Cleveland 4, Ohio — tel. VU 3-5550

Vabljeni ste, da obiščete našo razložbeno sobo; imamo popolno zalogo namizne posode ameriškega in importiranega izdelka; majhne figure, itd. Vse po zmernih cenah.

EUCLID POULTRY

549 EAST 185 ST., KE 8187 **Jerry Petkovšek, lastnik**

Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprejemamo naročila za perutnino za svatbe, bankete in veselice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugajajo.

Leovy Research Laboratory Dedicated

PITTSBURGH — Mr. S. A. Swensrud, President of the Gulf Oil Corporation, unveils a memorial plaque and formally dedicates the new Leovy Laboratory of Geophysics at the Gulf Research & Development Company plant at Harmarville, Pa. Assisting in the ceremony is Miss Helen Walton Leovy, daughter of the late Frank Adair Leovy — pioneer oil man who died last summer. Present at the function were prominent research scientists and local and national civic and business leaders.

EAT THE SEED

. . . and you lose the harvest!

THE MONEY you have today can be the seed that grows into dreams come true. Eaten up today in spendthrift buying, it only gives momentary satisfaction. But planted wisely, it can bring you a harvest of farm or ranch expansion—education for the kiddies—that long vacation trip you've wanted.

Put profits where they grow. Invest every possible penny in U. S. Savings Bonds. Then every $3 you plant today, will allow you to reap a harvest of $4 in ten short years.

Dean W. I. Myers of Cornell University, says: "A financial reserve in U. S. Savings Bonds is just as important a part of a well-managed farm or ranch business as is land, livestock, and machinery. Agriculture is a speculative business, and farm and ranch people need to have their financial reserves in the safest possible form and where they will always be readily available. Nothing meets these two requirements as well as United States Savings Bonds."

INVEST IN U.S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an offical U. S. Treasury advertisement — prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council